

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 ..
Negyed évre . . . 3 ..
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
jutányosan közöltnék.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és
kiadó hivatal
Gromon-utca 2. sz. a.
Wittigschlager C. cégénél

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhiva alba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula
ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager C. könyvkereskedésben
Gromon-utca 2. szám.

Az új ipartörvény.

Küszöbön áll az új ipartörvény megalkotása. Ugy látjuk, hogy a tervezetben, amely nyilvánosságra került igen sok üdvös újítás foglaltatik, amelyekre hivatva vannak arra, hogy helytelen állapotoknak tarthatatlan helyzeteknek, vessen véget. Évtizedek óta sürgetik már az ipartörvény revízióját, mert az eddig érvényben volt törvény nemcsak egy bizonyos, de a pótlására hivatott miniszteri rendeletek, melyeket évente tiz-husz számra adtak ki, egy oly utvesztőt képezett, hogy azokban nemcsak az iparos nem tudott alkalmazkodni, de még a törvény s a rendeletek végrehajtására hivatott közhivatalnokok sem. A visszas állapottok áldatlan helyzetet teremtettek az egész vonalon. A szabad ipar, amely Amerikát okos célravezető törvények mellett nagygyá tette, nem illett bele a mi viszonyunkba, mert az ósdi czéhrendszertől nem lett volna szabad a legmodernebb intézményekre átugrani. A legtöbb bajnak ez volt a fundamentuma.

Már most nagyon sok függ attól, hogy jóvan-e megcsinálva az új ipartörvény? Gyökeresen kiirtja-e a magyar ipar betegségeit? A kontár-rendszert? A tisztességtelen versenyt? A gyárosoknak minden térben előnyben való részesítését? A közszállításoknál a kisiparosok mellőzését? Az inasok tulszaportásával való visszaélést? A munka és munkaadó közötti viszony elmérgesedését.

Ebből az odavetett néhány kérdésből is látjuk milyen nagy feladat vár az ipartörvény revíziójára s tisztában lehetünk azzal, hogy az új törvénynek, ha jó, korszakalkotónak: kell lennie.

Mi bizunk azoknak szaktudásában és helyes érzékében, akik a törvény tervezetét kidolgozták

Olyan férfiak ezek, akik évtizedeken keresztül állottak az ország iparügyeinek élén s alkalmuk volt tiszta meggyőződést szerezni arról hogy a mai rendszerben mi a jó és mi a rossz, mit kell elhajtani s mit kell fenntartani. Mégis bizonyos aggodalom fog el ha arra gondolunk, hogy bevett szokás a mi kodifikátorainknál különösen iparügyekben hogy mindenek felett a külföld példáján igyekeznek okulni első sorban. Németország ipari törvényeit használják forrás és mintagyanánt. Pedig a mi külföldön, például Németországban hasznos és üdvös, az Magyarországon lehet haszontalan sőt káros. Magyarországnak speciális viszonyai vannak, melyek részleteikben egy más állam viszonyaival sem párhuzamosak, német vagy más törvényt kellő átgyúrás, a helyi viszonyokhoz való alkalmazás nélkül hozzánk átplántálni ez bizony áldatlan munka. Reméljük, sőt elvárjuk az ipartörvény kodifikátoraitól, hogy alapos tanulmányozás és átforgatás után mentek csak bele abba, hogy külföldi törvényeket vegyenek át javaslatokba.

Az ipartörvény revíziójától mindenesetre várjuk a kisiparos helyzetének minden vonalon való megkönnyebbitését. Mert ha nem ezt a célt szolgálja első sorban a revízió, akkor célt tévesztett. Többször kifejtettük már ezen a helyen, hogy nem nagy magántőkékkel alapított gyári vállalatok szorulnak rá e köz támogatására hanem a kisiparos, aki tőke nélkül dolgozik s a gyárak versenyével kell megküzdnie.

Városunk lakosságának foglalkozási ág szerinti megoszlása

Beszélő számok.

Az 1900 évi népszámlálás eredményeinek II. kötete, amely a népesség foglalkozási szerinti megoszlását tartalmazza községenkénti részletezéssel, most hagyta el a sajtót a m. kir. központi statisztikai hivatal kiadásában. Hazánkban, ezuttal először történt a népesség foglalkozási szerinti megoszlásának részletezése, mely az illető községen foglalkozási viszonyai iránt érdeklődőknek minden tekintetben a lehetőséghez képest teljes tájékoztatást nyújt.

Bennünket pancsovaikat természetesen a mi városunk lakosságának foglalkozási ág szerinti megoszlása érdekel első sorban s ezért szolgálatot véltünk tenni ez iránt érdeklődő olvasóinknak, ha a városunkra vonatkozó főbb adatokat kivonatossan közöljük.

Városunk lakosainak száma a népszámlálás évében, 1900-ban volt a számláló lapok szerint 19.044 egyén és pedig 8.737 kereső és 10.308 eltartott.

	kereső	eltartott
Mezőgazdaság és kertészetből élt	1601	2328
Östermelés egyéb ágaiból élt	90	136
Bányászat és kohászatból élt	2	—
Ipari munkából élt	2375	2660
Kereskedelem és hitel körébe tartozó foglalkozásból élt	867	1085
Közlekedési foglalkozásból élt	282	586
Közszolgálat és szabad foglalk. élt.	524	1026
Véderő körébe tart. foglalk. élt.	532	57
Napszámából élt	1192	1585
Mint házi cseléd élt	648	19
Egyéb és ismeretlen foglalkozásból élt	624	825

A mezőgazdaság és kertészet után élő egyének megoszlása a következő volt:

	5 egyén
Önálló nagybirtokos (100 kat. hold felül)	447
Kisbirtokos vagy bérlő (100 kat. hold alul)	30
Kisbirtokos napszámos, ...	33
Részes földműves	10
Majoros baromfitenyésztő	34
Kertész	1434
Ezek eltartott családtagjai	1532
Mezőgazdasági alkalmazott (tiszt viselő cseléd, munkás) és ezek eltartottjai	1532

Iparosaink ipar ágak szerinti megoszlása a következő volt.

TÁRCA

Egy kis félreértés

(Humoreszk.)

Ha egy almát ültetünk, gyökereit trágyázzuk, nagy gondal figyelemmel kísérjük tenyésztését, a leveleket a hernyóktól megtisztítjuk, és ha aztán az első alma felénk mosolyog a levelek közül és valami ismeretlen jönne és azt mondaná: „adja ide az almát és hozzon még kést és tányért is hozzá!” akkor azt hinnék, hogy az illető vagy tréfál, vagy bolond.

Ellenben ha egy lányunk van, oly szép mint egy angyal, oly igéző, mint egy mesebeli királykisasszony és ha a lányt még 18—19 esztendeig neveltük, minden zivatartól megóvtuk, a teljes szívünkkel szerettük és aztán egy napon egy egész idegen ember jó és mondja:

— Tisztelt uram! adja kérem lányát feleségül! — nem habozunk, hanem mélyen meghajtjuk magunkat és feleljük:

Nagyon megtisztultve érzem magamat! Mennyi kelengyét, asztalterítéket, butort és pénzt akar hozzá?

Nem csodálkozom, ha e világon sok apa van, kinek nehezére esik e logikát felfogni. Lendvai papa erre nem volt képes és ama gondolat, hogy egyik másik toladó Erzsikéjét elkérheti, éppen olyan kellemetlen volt neki, mint a meleg pezsgő, a zsebtolvaj és több furfangos dolog.

De végzetét senki sem kerülheti el. Midőn Erzsikéje egy alkalommal a vidéken lakó nénjénél töltött hosszas látogatás után visszatért, sem nem ehett, sem nem ihatott, sem nem zongorázhatott rendesen, sem értelmesen nem tudott beszélni.

Mama nézd meg csak, vajjon nincs-e nagyon befűzve, mondá a papa.

A vizezlet azt derítette ki, hogy a tekintetben minden rendj-n van, épügy, mint máskülönb, midőn Erzsikéje az utazott volna.

A néni vendégeit mindig zsiros ételekkel eteti — tán elrontotta gyomrát. Adj a gyermeknek egy pilulát — tanácsolá végre a gondteljes papa.

Egy szép reggelen, midőn a papa iródájában ült és dus reggeli elfogyasztása után foglalkozása után nézett — a couponokat vágva le — és nem gondolt az emberiség romlottságára, sirva jött be a lánya, mintha egy üveg tintát öntött volna rózsaszín ruhájára, kezeit apja nyakára fonva, oly tüzesen szoritotta magához, mint hajdan az operabeli szépségek szokták ezt vele. Aztán oly rohamosan esőkolta hogy a szigorú papa a csodálattól nem tudott hová lenni.

Aztán hallania kellett, hogy nénikéjénél egy fiatal csinos ügyvéddel ismerkedett meg, ki felette előzékeny volt iránta és hogy oly különös érzés fogta el szívét, melyet nem viselhet el tovább . . . és hogy oly bájosan táncol . . . és hogy ma, tán néhány óra múlva . . . tán ebben a pillanatban meg fogja látogatni a papát . . . és ő nagyon fél . . . mert tudja, hogy a papa oly hirtelen haragu lehetne és . . .

A papa oly hirtelen tolt el magától, mintha örült volna és az alvilág minden hatalmainak légióit hívta tanúnak, hogy az a férfi, ha merészkedik őt meglátogatni, „exemplaris” fogadtatásra számíthat. Szeretett lánya, ez ünnepélyes biztatás után zsebkendőjét szeméhez nyomta és azt monda, hogy őneki ez esetben legjobb volna — meghalni. Aztán elment, hogy néma kétségbeesésében egy regényt nyeljen el.

Lendvai papa pedig a méregtől köhögési rohamokat kapott. Olyan haszontalan, olyan praxis nélküli ember és biztosan fülíg adósággal, melyek még tanuló korából származnak! Milyen vakmerőség! Bár be kellett vallania, hogy szellemében egy virággal díszített oltár lebegett szemei előtt, mely előtt Erzsikéje térdelt, — de persze egy dusszag, előkelő férfi oldalán, kinek nemcsak lovagkeresztje van, de elgondolható mennyiségű szelvényekkel is rendelkezik.

— És most jön, jön . . . oly kópé, olyan éhenkorász, hiszen Erzsike még gyermek . . . Jóságos Isten már is kopogtatnak!

Szabad!

Egy fiatal ember lépett be szerényen, ki néhány szor meghajtotta magát és az ajtó előtt megállt.

Kérem . . . kezdé.

Mivel szolgálhatok? Tudom már mit akar. Öt percel ezelőtt mindent megtudtam Ön a házi békénket akarja megzavarni és minden compliment nélkül toladok be.

Bocsánat! — hiszen kopogtam.

Kérem ne tessék élcelni. Én itt feleségestül, gyermekestül békén vagyok és ön egyszerre bombaként jön . . .

Sajnálom, ha zavarom . . .

Hogy zavar-e bennünket? Uram, nem látja-e be, hogy kegyetlenség a gyermeket szüleitől elrabolni?

De az istenért, hiszen az éppenséggel nem az én . . .

Szándéka?! Nem persze . . . Igen, igen tudjuk mi már azt! . . . Nem veszi el lányát, hanem e frigy által fiat nyer. Ugy-e úgy van! Persze mindenkor kedves kötelességem leendő, gyakran drága kincsét, melytől megfosztom, megint visszahozni ugy-e? — Azt hiszi, hogy még sohasem voltam lakodalmon, — hol a vő urak minden haszontalanságukat kitarják, midőn a menyasszony szülői az elválás fájdalmaiban majdnem magukon kívül voltak? Mi?

De uram, ez sajnálatos félreértés . . .

Éppen ez az. Sajnálatos félreértés a szülői részéről, kik ily fecsegésben hisznek! Nem! és ha szerencsétlen lányukat ismét szemről-szembe látják, akkor meg az utazási költséget is meg kell fizetniök és aztán tetejében még férje magával hozott váltóit is alá kell írniök.

marhák drágulását, az orosz-japán üdlövöldözést és a külpolitikától a gyermekhalandóságig még sok egyéb társadalmi tünetet, melyek mind súlyos „nyomatékok” gyanánt szerepelhetek a drágább hús serpenyőjében. Azóta azonban változtak az idők és változott az időjárás. A mező elhervadt, a fű kiszáradt a takarmányhiány pedig akkora mérveket kezd öltetni, hogy azóta minden reudfi és rangu marhák bámulatos olcsó áron, sőt becsáron alul is eladtnak, úgy, hogy már ma—holnap szinte nem is lesz érdemes marhának lenni Magyarországon. És noha a sült ökrök szinte repülnek a mézárós urak asztalára, a dorék és jólelkű, csekély polgári haszonnal dolgozó mézárósok teljesen el is felejtkeztek — a fogyasztó közönségről. Arról tudniillik hogy a hús ára egy kicsit ezekre is tartozik. Mikor pedig erőlyes hangok kezdtek hallatszan a közönség köréből, a hús csarnok tulajdonos urak ahhoz a régi politikához kezdtek fordulni, a melyet a struéról neveztek el: homokba dugták a fejüket. S azóta is bujocska játszanak a közönséggel. Es épp így csinálják a hentesek. Ez azonban nem maradhat így. A jószág ára csaknem felére apadt, elégedjenek meg tehát a mézárósok és hentesek is 50% haszonnal is szállítsák le a hús árát. Különbön országszerte beleszól a husmérési ügybe a hatóság is, talán a mi tanácsunk is eljárhatna ez ügyben a közönség érdekében. Avagy előbb tanulmányútra kell mennie valakinek ezen ügyben is?

Törmelék a kövezett utcazában. Az építendő polgári leányiskola telkéről most hordják el a lebontott épület törmelékét és a kiemelt földet, de olyan rozoga szekereken, hogy a rakomány felét az úton elszórják. A Corvin utca kövezete, hol a por és sár ritkaság, az arra járó szekerekből hulló törmelék és föld által egészen el van temetve. Számosan emeltek panaszt a randórkapitányságnál e végett, de hiába. Miért türi, a hatóság a vállalkozók hanyagságából eredő piszkot az utcán, nem tudjuk, de azt tudjuk, hogy az nincsen rendén és hogy Pancsován mindenkinek van panasz, de nincsen intézkedési mersszel bíró hatósága.

A marhasó olcsósága. Sok szó esik mostanában a takarmány hiányáról, amely egyre ijesztőbben jelentkezik a gazdaközönség előtt. A takarmányhiány a gazdákat arra fogja kényszeríteni, hogy a rendszeres viszonyok között almózási célokra szolgáló buza- és rozs szalmát is takarmányul használják föl, ami csak sós vízben való páczolás útján lehetséges. Mint hogy pedig így a marhasó fogyasztás nagyobb mértékű fog öltetni, a pénzügyminiszter, erre való tekintettel elrendelte hogy f. évi szeptember 1-étől kezdve a marhasó méterámszája az eddigi 12 K. 78 fillér helyett 8 Kor. 78 fillér vagyis 4 koronával olcsóbb lesz a sóhivatalokban. A marhasó árudák és kötelesek ezen időtől fogva a marhasót az eddigi áránál 4 koronával olcsóbban adni.

Mik a városok földadatai? A „Magyar Városok Köztygyei” című lapban Lovas Zsigmond, Nagyvárad főmérnöke érdekesen csoportosítja a városok sokféle földadatát. Ezek a következők: 1. Helyes, gyors és olcsó közigazgatás és rendészet. 2. Közegészségügyi intézmények: vízvezeték és csatornázás, köztisztaság, vásárterek, vágóhid, műjéggyártás, vásárcsarnok, parkok és játszóterek, városi fürdő, modern állati hulladékot. 3. Kulturális intézmények: iskolák, nevelőintézetek, színház, múzeum, kulturpalota, diszkutak, emléktáblák. 4. Közlekedési művek: utak, utcák, burkolatok, közúti vasutak, hidak, közvilágítás, telefon, árvédelem, stb. 5. Közjóléti intézmények: mentő- és tűzoltó ügy. 6. Jótékonyági intézmények: árvaházak, lenelcházak, gyermekotthon, szegényházak, kórházak. 7. Közgazdasági tevékenység: városi közüzemek, gazdaság, városi takarékpénztárak, idegenforgalom és gyáralapítás előmozdítása. 8. Városi élet kellemeit előmozdító tevékenység, stb. Hogy azonban mindezen földadatoknak, mely város felel meg teljesen, azt Nagyvárad város érdemes tb. főmérnöke nem mondja meg. Tőlünk pedig ha azt kérdezi valaki, hogy mily intézmények vannak P a n c s o v á n a fent felsorolt sok szükséges intézmény közül, azzal válaszolhatnánk hogy nálunk bizony éppen csak a 8 pont utolsó három betűjébe szorított valamik vannak, amelyeknek neve „stb.”

A Duna-Tisza csatorna. Különösen technikus körökben igen élénk vita tárgyát képezi a Duna-Tisza csatorna, melynek hívei két csoportra oszlanak. Az egyik csoport — ezek között maga Hieronymi miniszter és Kovács Sebestyén Aladár műegyetemi tanár is — pusztán hajózási csatornát kontemplál, míg a másik csoport egy — a hajózáson kívül — mezőgazdasági öntözésre is szolgáló csatorna kiépítését sürgeti. Hieronymi miniszter csak nem régen az országgyűlés előtt kijelentette, hogy ő maga sincsen még tisztában a csatorna tervével, miből a dologhoz értők azt következtetik, hogy a miniszter a csatornának öntözési célokra való berendezését is újabb mérlegelés tárgyává tette. Az egyik terv szerint a Duna-Tisza csatorna kiépítésével mintegy 10—15,000 lóerőnyi vízierő volna elérhető, melynek legmegszesebb eső részleges termelési helye Budapesttől mintegy 45 kilométer távolságban volna úgy, hogy a nyerendő vízierő nagy része a székesfővárosba volna — elektromos áram alakjában — vezethető. Minthogy pedig a székesfőváros — egy — sok millióba kerülő — gázgyártó telep felállításának tervével foglalkozik a vízierő útján nyert elektromos világítás pedig a gázvilágításnál is olcsóbb, mi sem természetesebb, minthogy a Duna-Tisza csatorna kérdésével a főváros által létesítendő gázgyár kérdését egyesíteni kell, mely utóbbi mintegy 30 millió költségre fűződik. Igen kívánatos volna, ha a kormány mielőbb konkrét alakot adhatna ezen kiválóan fontos és országos érdekű kérdésnek, melynek megvalósításával sok szegény ember kereshetné meg kenyerét a saját hazájában.

A románok fenyegetődnek. Az új népoktatási törvény, amely az állam nyelvének fokozottabb érvényesülését célozza, sehogysem tetszik a hazai románoknak. A népvézerek, akik ezt a szerepüket éppen csak addig tarthatják meg, a míg a nép maga tud a hatóságokkal érintkezni, mindent elakarnak követni, hogy pozíciójukat megőrizzék és a népet a sötétségben tartsák. Az ilyen igyekezet nyilvánul meg abban a tervben, amelyet a Balázsfalván megjelenő Unirea és a nagyszabeni Telagrafál Román publikál Lémenyi Jenő egyházmegyei tanfelügyelő cikkeiben. Ez a magyar nevű úr azzal az eszmével foglalkozik, hogy a népoktatási törvény elfogadása esetén a hazai román egyházak valamennyi népiskolájukat összesen tehát négyezeret, zárják be, s az államot, amelynek nincs pénze ennyi új iskola fölállítására, ezzel engedményekre kényszerítsék. Szép dolog volna ha ez az eszme megvalósulna és tényleg bezárnák valamennyi román iskolát.

A cselédek betegápolási díja. A cseléd tartó közönséget közelebbről érdekli az a határozat, amelyet a közigazgatási bíróság e napokban hozott. Tudvalevőleg a nyilvános betegápolásról szóló törvény 5. szakasza szerint a cseléd tartó gazda 30 napig tartózik a cselédnek betegápolási díjakat fizetni, ha a cseléd tényleges szolgálati idő alatt önhibáján kívül betegedett meg és legalább 15 napot már szolgált. — Miután a törvény indoklása szerint nem vehető figyelembe, hogy cseléd idült betegségben szenvedett-e vagy szerzte-e, az illetékes hatóságok a gazdát az előbbi esetekben is kötelezték a gyógydíjak megfizetésére. Most a közigazgatási bíróság kimondotta, hogyha a cselédnek a betegsége már szolgálatba lépése előtt fennállott, akkor a gazda nem köteles gyógydíjat fizetni.

Adómentes benzin. Az adómentes benzin engedélyezése iránt folyamodók utóbbi időben gyakran panaszt emeltek a kereskedelmi és iparkamaránál hogy, vonatkozó kérvényeik hosszadalmas elintézőst nyerne. Minthogy az ilyen kérvények csak az esetben intézhetők el, ha szabályszerűen fel vannak szerelve, egyes merleletek hiánya pedig azoknak bekövetkezésével az ügy elodázását vonja maga után, de máskülönbön a teljesen szabályszerűen felszerelt kérvényeknek elintézése is a hivatali eljárás folytán bizonyos időt megkövetel, a kamara figyelmezteti a kerületbeli (temes, torontál- és krassó szörény megyei) gép- s különösen cséplőgép-tulajdonosokat, hogy ez iránti folyamodványaik, az illetékes pénzügyigazgatóságokhoz czimezve, leg alább négy héttel a gép üzembevétele előtt nyújtsák be a kamaránál. A kérvényben a folyamodó nevén, lakóhelyén és ipari foglalkozásán kívül kitüntetendő: a) a czél, amelyre valamint a helyiség a hol gép használni fog, b.) a szükséges benzin évenkénti megközelítő mennyisége, c.) az ásványolaj finomítók megnevezése, a melyekből a benzin beszerzetni fog, nem czél szerű több gyárat megjelölni, mert ez is késlelteti az ügy elintézését. d.) az órákban kifejezett időtartam, a melyen át a gép naponta üzemben tartatik, e.) hogy a folyamodó a iennálló általános, valamint az esetről-esetre netán megállapítandó különleges ellenőrzési szabályoknak magát aláveti, f.) az ásványolajadó biztosításának módja, ami legegyszerűbben az illetékes adóhivatalnál óvadék letétele útján történik, ez esetben az arról szóló nyugta, továbbá az előirt biztosítási okirat csatolandó, g.) a használt benzinmotor rendszere valamint a óránkinti benzin-szükséglet maximális mérvé. Ez utóbbi adatok a motort készítő gyári iparigazolvánnyal bizonyítandók. Az adómentes benzin engedélyezésére vonatkozó beadványok és mellékletek bélyegmentesek.

Füsttő vált milliók. A dohányjövődéki igazgatóság most készitette el a kimutatást arról, hogy mennyi dohányárut fogyasztott el a közönség Magyarországon ennek az évrnek első öt hónapjában. A statisztika szerint a burnótozás és a pipázás nem nagy mértékben, de mégis csökkent, a mennyiben ugy a burnótból, mint a dohányból kevesebbet fogyasztottak. Burnótot eladtak, 17,067 kilogrammot és 212,819.127 csomagot, tavaly 18,704 kilogrammot és 217,634,208 csomagot. A szivarokból május végéig elfogyott: Regalitás 1,519.197. Trabukó 9,861.700. Britanika, 8,423.900. Milláres 270.900. Kuba 29,578.100. Portorikó 30,209.100 Virginia 6,838.650. Rövid 107,951.814. Hosszu 75,822.200. Rozita 5,093.900 összesen 275,569.461 darab. A szivarkából elfogyott: Nilus 208.580. Hunia 1,096.515. Memfis 1,649.800 Stambul 3,024.700 Szultán 9,432.700 Hölgy 227,049.300 Hercegovina 111,056.050. Sport 7,930.550. Jenidge 11,188.300 Drama 157,807.100 Virginia 61,762.900. Magyar 87,926.900 összesen 480,090,395 darab. Pénzben befolyt az általános forgalomban lévő árukért 40,439.807 korona 57 fillér, a belföldi különlegességeikért 3,506.907 korona 48 fillér, külföldi különlegességeikért 629.412 korona 24 fillér, összesen: 44,576.127 korona 29 fillér. A mult évi bevétel: 42,359.143 korona 34 fillér volt.

A Horgony Pain-Expeller (Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 óta mindig készletben van: Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkornál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszér jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f, 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerháznál kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Exp-ler” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell, családis összejövötelek, melyeknek száza meg száza fiatal leány vesz részt, igazán bájosok, azonkívül va-

lóban előkelő irodalmi nivón állanak. Felolvasnak ezuttal Szabóné Nogáll Janka, Váradi Antal, Lyka Károly, Wolfner Pál és a szerkesztő Tutsek Anna. A felolvasás május 8-án lesz, vasárnap délelőtt 11 órakor a Vigadó nagytermében. A meghívó előmutatása mellett a jegyek átvehető Singer és Wolfner könyvkereskedésében Budapest, Andrassy ut 10.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felmulja. Kérjünk határozatlan Ferencz József keserűvizet.

A helyihajó menetrendje. Az első cs. kir. szab. Duna-Gőzhajózási Társaság által Pancsova Belgrád-Zimony és Zimony-Belgrád-Pancsova között fentartott helyihajó-közlekedés 1904. április 1-től szeptember végéig érvényes menetrendje a következő:

Pancsováról Belgrád-Zimonyba indulás délelőtt 3¹/₂ és 8¹/₂ órakor; délután: 2 órakor.

Zimony-Belgrádból Pancsovára indulás délelőtt: 6 és 11¹/₂ órakor; délután 7 órakor. — Vasár- és ünepnapokon Zimonyból az utolsó helyihajó nem 7, hanem este 8 órakor indul.

Különbfélek.

A világ leggyorsabb hajója. Norddeutscher Lloyd tulajdonát képező „Kaiser Wilhelm II. nevű hajó, amely Plymuthból június 14-én indult el, június 20-án érkezett New-Yorkba. A 3112 tengeri mértföld hosszú utat a hajó 5 nap, 11 óra és 58 perc alatt tehát óránként 23.58 t. mtf. sebességgel tette meg. Ezáltal a Hamburg-Amerika Linie „Deutschland” nevű gőzösének 23.51 t. mtf. sebességét tulszárnyalta s ez idő szerint a „Kaiser Wilhelm II.” a világ leggyorsabb hajója.

Kínai étlap. A new-yorki kínai követ a napokban Amerikában élő előkelőbb honfitársai számára nagy diszabédet adott, amelyen kínai guszus szerint minden jőban és drágában része volt a meghívottaknak. Az étlap a következő inyeciklandó fogásokkal kedveskedett: 1. Sárkány főtt zellerrel. 2. Czápau-szonyok páczolva; madártészekleves. 3. Holothuriák gyömbérral és földimogyoróval. Gyümölcs, tojás, befőzött 4. Tengeri ördög (hal), sült csirke és kacs. 6. Apró malac, bambuszrügyek s rizs. 7. Illatos disznóhús gombákkal és tengeribabbal. 8. Fűszeres kolbász, töltött tojás és köles. 9. Czomb szőlőfürtökkel és gesztenyékkel. 10. Máklepény és konfekt. Az ital thea, mandulathea, arak s kínai likőrökből állot. A mandulathea új ital volt; édes mandula forrázatából állt, borsszeszszel és kandirozott cukorral vegyítve.

Amerikai humor. — Ő tudja. Mr. Gras: Mondja, miss Maud, a szőke, a barna, vagy pedig a vörshaju hölgyeket tartja ön a leggyöngédebb kedélyeknek?

Miss Maud: Erre én igazán nem felelhetek, mr. Gras; hanem tudja mit? kérdezzé meg például Bettyt, a barátnőmet, ő biztosan tudja, mert egymásután volt barna, szőke és vörös a haja. Ő még többet is tud, mert most pláne fekete haja van.

Megnyugtatta. Mr. Greennek igen kedves, életvidám kis felesége van, de mindenki tudja róla, hogy a hásséggel az asszonyka örökösen hadilábon áll és nem nagyon nagy fájdalmat szokott érezni felette, ha kedves férjét, a tiszteltreméltó mr. Greent meg kellene gyászolnia.

Nemrégiben mr. Green súlyos beteg lett és az asszonyka már félig-meddig özvegynek érezte magát. A krízis napján kikísérte az orvost az előszobába és az ajtónál megkérdezte:

— Mi lesz az urammal, doktor ur?

Az orvos nagy komolyan a fejét csóválta, de csak annyit mondott, hogy:

— Hm!

— Kérem doktor ur, — sürgette az asszonyka — csak mondjon el nekem mindent őszintén, elég erősnek érzem magam mindennek az elviselésére.

— El van ön készülve asszonyom, a legrosszabbra is?

— El! — felelt a kis hölgy minden emfázis nélkül.

— Nos tehát, — mondta erre a doktor siri hangon — akkor tudja meg, asszonyom, hogy szegény férje legfeljebb két hét múlva — olyan egészséges lesz, mint a makk.

Megmagyarázta. Igaz az, hogy Immy első pillantásra beleszeretett a menyasszonyába?

Bob: Igaz hát! Arra a pillantásra, amit az apósa telekkönyvébe vetett.

Miért? A.: Nem tudod, min vezett össze Jim a menyasszonyával? Ugy hallom, fel is bontották az eljegyzést, pedig tudtommal nagyon szerették egymást.

B.: Ah! Hiszen ez már ósregi história . . .

A.: De hát mi történt?

B.: Tulajdonképpen semmi és mégis minden.

A.: Nem értem.

B.: Hát a menyasszony az első csók után piki-rozva azt mondta Jimnek, hogy valóságos művészetrel tud csókolni. Jim pedig ugyancsak piki-rozva azt felelte, hogy:

— Ő pedig úgy méltányolja, miss, az én művészetemet, mint egy igazi műértő . . .

Eunyi az egész.

Híres férfiak, akik nyomorékok voltak. Egy francia újság összeállította azoknak a történelmi nevű embereknek kimutatását, akik valami nagyobb testi hibával voltak megverve. E kimutatás szerint vakok voltak Milton a költő, Azbuez Péter inkuizitor, Luxemburgi János német császár, V. György hannoveri király; süket volt Wolsey bíornok, VIII. Henrik kancellárja és Beethoven: sánta volt III. Richárd angol király, V. Sixtus pápa és lord Byron, aki azokivül még pupos is volt: pupos volt még XI. Lajos francia király és Savoiai Jenő, a zentai törökverő; XIII. János pápának hiányzott a jobb keze.

A világ minden részéből Tíz év alatt Németország lakossága 58 százalékkal, az ország orvosainak száma 79 százalékkal, a kurozslók száma pedig 1567 százalékkal szaporodott. A német közegészségügyi hatóság tette közzé ezt a statisztikát abból az alkalomból, hogy irtóháborút indított a kurozslók ellen.

A londoni kikötőben tavaly 7800 patkányt ölte meg, de a londoni egészségügyi hatóság szerint ez a szám éppen hogy megközelíti azt, amennyivel a patkányok természetes módon szaporodnak s ezért a hatóság most erélyesebb rendszabályokra készül a patkányok ellen.

A tudóvész Japánban a legrikább betegségek közé tartozik, amiben nagy része van a japánok testező életmódjának.

A Csöndes-tenger egyik magános, lakatlan szigetén, az Ecuador partjai közelében lévő Chatlam szigeten nagyszámu elvadult házimacska él. Valamennyi fekete és abból él, hogy rákot és halat fog. Egy német hajó kapitánya nemrégiben látogatta meg a szigetet és arról szóló leírásában azt mondja, hogy az az ügyesség, amivel a sziget macskája a halakat fogják, bámulatba ejtette.

A japánok egyik kedvencz eledele a csethal beszózott husa.

Glasgow városnak 37500 korona évi jövedelme van abból a hulladékpapirból, amit az utcáin összeszednek.

Hirdetések.

HAVELOCK.

Édesem hétfőn délután ismert helyen.
J.

Minden gyógyszerárban kapható. A háznál és utazáson nélkülözhetetlen szer Thierry A. gyógyszerész Balzsamja

általánosan elismerve és méltatva.
Legjobb hatással rossz emésztésnél s ennek mellék következményeinél, mint: telbőfésnél, gyomorégésnél, székesorulásnál, savképződésnél, teltség érzésnél, gyomorgörsnél, étvágyhiány, hurut, gyulladásknál, gyengeségnél, fellövődésnél stb. stb.

Hatása györes-és fájdalomszüntető köhögéscillapító, nyálkaoldó és tisztító.
Legkisebb küldés posta útján 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 kor., díjmen-60 kis vagy 30 nagy üveg 15 kor. díjmentesen, netto.

Kicsinybeni eladás mellett a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 duplaüveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli, forgalomra engedélyezett „leht dien allein echt“ feliratú zöldszínű apáca-védjegyre.

Ezen készítmény utánzása és forgalomba hozatala, úgyszintén ismételdása más, törvényesen meg nem engedett, tehát forgalomba hozatalra nem jogosított balzsamoknak büntetőtörvényileg sújtatik.

Thierry A. gyógyszerész (százlevelű rózs) Centifolia-kenőcse

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, szívó, gyógyító halású, stb. Legkisebb postai küldés 2 tégely, hármentve K. 3.60. A raktárakban, kicsinybeni eladásnál tégelyként K. 1.20. Központi raktár Budapest Török J. és Dr. Eger Leo és J. gyógyszerárakban, továbbá Vétes gyógyszerésznél Lugoson. Direkt rendelésnél „An die Schutzegel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn“ címzés használandó.

Ha az összegző előre beküldeték, egy nappal előbb eszközölhető a küldés, mint utónyét mellett, s az utánvételzési pótjij is elesik, miért is ajánlatos az összegzőt előre beküldeni s az utólvány szelvény, a megrendelést eszközölni, a lakozimnek pontos feltüntetésével.

Képek gyári áron adatuak el, úgyszintén más árúk is, melyeket raktárámból kiselejtezek.

Felhívás Pancsovai és Vidéki vevőközönségemhez!

Tudomására adom tisztelt vevőimnek, hogy a helyben 16 év óta fennálló üzletemet **jelentékenyen megnagyobbítottam** s raktárámat **különféle újdonságok** bevezetésével bővíttem. Miután mindig nagy mennyiségben, készpénzfizetés mellett vásárolok, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy árúimat **oly áron adhatom el**, mint azokat némely **versenyüzlet maga vásárolja.**

Képviselem továbbá különféle gyártmányoknak **egyedüli elárúsítását** Pancsova és vidéke részére, mely árúczikkkek kizárólag csak nálam kaphatók, és pedig:

a szandriki ezüst és chinaezüst gyár árú fehér fémalappal, a hanau i úri és női óraláncok

14 karátos aranyból, a legtartósabb szinezettel és modern alakkal, a

szent-gotthárdi óragyár órái, svájci órák, Glashütte, Bilodes, Omega, Longoin-Cronometerek aranyból, ezüstből és aczélból, stb

KERÉKPÁROK:

Dürkopp Diana, Puch Styria, Naumann Germania, Meteor,

120 koronától fölfelé. Miután úgy a **KERÉKPÁROK** mint **VARRÓGÉPEK** eladásánál **nagy visszaélések** történnek, s a vevőknek a **valódi gyártmányok helyett hamisak** adatnak el: venni szándékozók ne mulasszák el kerékpár vagy varrógép vétele előtt **gazdagon felszerelt raktárámat** megtekinteni, hogy a valódi és a hamisított gyártmányok közt a különbséget felismerhessék.

Egyedüli kizárólagos elárúsítóhelye a zajtalanul járó

Adria, Monopol, Ringschiff varrógépeknek, Dürkopp, Seidel és Naumann gyáraiból,

továbbá a jól ismert **PFAFF**-gépeknek és más elsőrangú gyártmányoknak, 60 koronától fölfelé. — Minden egyes gép szigoruan szolid s **jótállás mellett** adatik el.

Javitások jól berendezett műhelyemben pontosan és a legjobban végeztetnek

Régi arany és ezüst, továbbá **drágakövek** legmagasabb árak mellett megvétetnek, esetleg új árukkal becsereítetnek.

Optikai árukban csupán elsőosztályú **hegyikristály** szemüvegeket tartok raktáron. Jó szemüveg 1 koronától fölfelé.

Midőn a nagyérdemű közönség figyelmét **különféle újdonságaimra** felhívom, kérem szives pártfogását. Kiváló tisztelettel

Telefon-szám: 85.

FISCHER MIKSA.

Régi arany, ezüst és drágakövek a legmagasabb árak mellett megvétetnek esetleg új árukkal becsereítetnek.

Schicht-szappan

„szarvas“

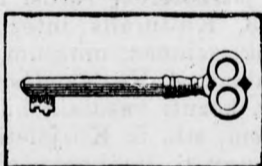
vagy

„kulcs“

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERKULES“ folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóerő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva.

Hydraulikus sajtók

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyó morzsolók.

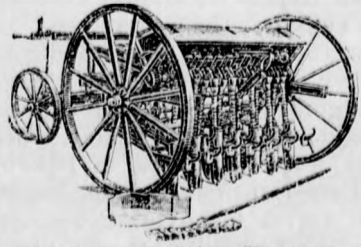
☼ Teljesen felszerelt szüretelő készülékek. ☼

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó-gépek, legújabb szerkezetű szabad üm-működő „SYHPONIA“ fa és szőlővessző permetező, a szegecs és tolmács valamint a vértető kiirtására: szőlő ekek.

A legjobb Vetőgépek

Mayfarth Ph. és Társa

„AGRICOLA“ (tojóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára váltokerekek nélkül, dombon avagy síkon a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket szén- és arató-gereblyék, szén-forgatók, szén- és szalmaprések-kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrők, ekék, hengerek, boronákban és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer és jótállás mellett gyártanak és szállítanak

MAYFARTH PH. és TÁRSA

10-7

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és ekegyárak

XXXXXXXX BÉCS, II 1 Taborstrasse 71. XXXXXXXX

Különösen több mint 500 arany, ezüst éremmel stb., az összes nagyobb kiállításokon. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.